

Foto NRV: NN

Hosta montana

Nomenclatuur/Etymologie

De botanische naam *Hosta montana* is opgebouwd uit de geslachtsnaam *Hosta* en de soortaanduiding *montana*. Het geslacht *Hosta* is vernoemd naar de Oostenrijkse botanicus en lijfarts Nikolaus Thomas Host (1761–1834). De plant staat in het Nederlands bekend als Hartlelie. De soortaanduiding *montana* is afgeleid van het Latijnse woord voor 'berg', wat verwijst naar de natuurlijke vindplaats van de plant in de berggebieden van Japan, waar de jonge bladeren lokaal ook wel de naam *Urui* (voeding) dragen. De Hartlelie werd in de 19e eeuw in Europa geïntroduceerd door Philipp Franz von Siebold, die veel Japanse flora naar Europa bracht.

Taxonomie

- Rijk: Plantae (Planten)
- Orde: Asparagales
- Familie: Asparagaceae (Aspergefamilie)
- Onderfamilie: Agavoideae
- Geslacht: *Hosta*
- Soort: *Hosta montana*

Synoniemen

De meest bekende en inmiddels verouderde geslachtsnaam voor *Hosta* is *Funkia*. Hoewel *Hosta montana* de geaccepteerde botanische naam is, wordt de plant soms nog aangeduid met de voormalige geslachtsnaam in combinatie met de soortaanduiding, wat resulteerde in de verouderde naam:

- *Funkia montana*
- *Hosta* 'Urui' (een verwijzing naar het gebruik van de plant als groente. De jonge scheuten worden geblancheerd gegeten. Vergelijkbaar met de wijze waarop asperges worden gegeten).

Variëteiten en Cultivars

Hosta montana is een populaire soort die de moeder is geweest van vele cultivars, vooral in de Verenigde Staten, vanwege zijn grote, aantrekkelijke blad en snelle groei. Variëteiten van de wilde soort zijn zeldzaam, maar er zijn wel diverse cultivars in omloop, vaak 'sporten' (spontane mutaties) van de soort:

- *Hosta montana* 'Aureomarginata': Een zeer populaire en robuuste cultivar die wordt gerekend tot de zeer grote *Hosta*'s. Het hartvormige, groene blad is omrand met een brede, goudgele tot geelgroene rand. De bladeren zijn iets smaller dan die van de soort. De plant is snelgroeiend en bereikt een hoogte van 60–70 cm met bloemstelen tot cm.
- *Hosta montana* 'Ginrei': Een sport van *Hosta montana* met groen blad dat een witte rand heeft en onregelmatige groene vlekken in het centrum.
- *Hosta* 'Big Boy': Hoewel dit strikt genomen een cultivar is zonder de naam *montana* in de officiële naam, wordt hij beschouwd als een van de grootste selecties van *montana* met zeer groot groen blad en diepliggende nerven.
- *Hosta* 'Choko Nishiki': Een cultivar van *Hosta montana* met opvallende gele bladeren die later in het seizoen groen worden.

Familie

Hosta montana behoort tot de familie van de Asparagaceae (Aspergefamilie). Vroeger werd het geslacht *Hosta* ingedeeld bij de Liliaceae (Liefefamilie).

Hoogte

De bladeren van de plant vormen een grote rozet die een hoogte kan bereiken van 60 tot 75 cm. De brede pollen kunnen een diameter van een meter bereiken. De bloemstengels steken hier ver bovenuit en worden meestal 100 tot cm hoog.

Bloemkleur

De trechtervormige bloemen van *Hosta montana* zijn lichtlila of bleek lavendelkleurig. Ze zijn klokvormig en staan in een dichte aar op rechte, bebladerde stelen. De bloemen van de soort zijn niet geurend, in tegenstelling tot sommige andere *Hosta*-soorten zoals *Hosta plantaginea*.

Bladkleur

Het blad van de botanische soort *Hosta montana* is mat donkergroen. De bladeren zijn zeer groot, hartvormig tot elliptisch en hebben diepliggende, prominente nerven en golvende randen. Sommige cultivars hebben bonte bladeren met gele of witte randen. De plant is bladverliezend en sterft in de herfst tot boven de grond af.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Hosta montana* valt in de zomermaanden. Dit is doorgaans in juli en augustus, met uitloop tot in september.

Standplaats

Deze plant gedijt van nature in schaduwrijke en vochtige leefgebieden, zoals bergvalleien en boszomen in Japan. In de tuin geeft de plant dan ook de voorkeur aan een plek in de halfschaduw tot schaduw. Een goede, vochtige, humusrijke en vruchtbare grond is essentieel. Hoewel sommige *Hosta* cultivars beter tegen zon kunnen, wordt dit voor de meeste soorten afgeraden, omdat dit het blad kan verbranden.

Herkomst

Hosta montana is inheems in Oost-Azië, met name in de bergachtige gebieden van Japan. De plant is van oudsher lokaal verzameld voor consumptie.

Soort gewas

Het betreft een kruidachtige, overblijvende vaste plant (*herbaceous perennial*). De plant vormt een dichte, grote pol uit een houtige wortelstok en wordt voornamelijk gewaardeerd om zijn weelderige, decoratieve blad.

Vermeerderingswijze

De plant wordt meestal vermeerderd door deling van de wortelstokken. De beste tijd hiervoor is in het vroege voorjaar, net voordat de nieuwe groei begint, of in de vroege herfst. *Hosta*'s kunnen vele jaren op dezelfde plek blijven staan, maar deling om de drie tot vijf jaar kan nodig zijn om de planten te verjongen of om kluiten te verkleinen. Vermeerdering uit zaad is ook mogelijk, maar wordt vooral gebruikt voor het kweken van nieuwe cultivars.

Klimaatzone (usda-zones)

Hosta montana is een zeer winterharde plant. Het is geschikt voor USDA winterhardheidszone 3a en kan temperaturen verdragen tot kouder dan . Jonge scheuten in het voorjaar kunnen wel gevoelig zijn voor late nachtvorst.

Insecten

De bloemen van *Hosta montana* trekken bijen aan voor bestuiving. Helaas zijn *Hosta*'s, en met name de jonge scheuten in het voorjaar, extreem aantrekkelijk voor slakken en naaktslakken, die aanzienlijke schade aan het blad kunnen veroorzaken. Dikbladige cultivars zijn over het algemeen minder kwetsbaar voor slakkenvraat dan die met dunner blad.

Bronvermelding

https://appeltern.nl/nl/tuinadvies/plantenencyclopedie/hosta_montana_aureomarginata_hartlelie/

<https://www.plantsandflowersfoundationholland.org/tuinplantengids/hosta/>

<https://zadenbibliotheeknederland.nl/portfolio-item/klimspinazie-2/>

<https://florum.nl/plantenwijzer/hosta-hartlelie/>

<https://temperate.theferns.info/plant/Hosta+montana>

<https://www.tuinplantenwinkel.nl/vaste-planten/schaduwplanten/hosta/>

<https://tuinadvies.nl/plantengids/11979/hosta-montana-urui/cultivars>

<https://www.hostaparadise.com/montana/603/hosta-details.aspx>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	Genoemd naar N. Th. Host; <i>montana</i> betekent 'berg' (natuurlijke vindplaats).
Taxonomie	Familie: Asparagaceae, Geslacht: <i>Hosta</i> , Soort: <i>Hosta montana</i> .
Synoniemen	<i>Funkia montana</i> , <i>Hosta</i> 'Urui'.
Variëteiten en Cultivars	<i>Hosta montana</i> 'Aureomarginata' (grote, groene bladeren met goudgele rand), <i>Hosta montana</i> 'Ginrei' (groen blad met witte rand), <i>Hosta</i> 'Big Boy' (zeer groot groen blad).
Familie	Asparagaceae (Aspergefamilie).
Hoogte	60–75 cm (blad); 100–120 cm (bloemstengel).
Bloemkleur	Lichtlila of bleek lavendelkleurig.
Bladkleur	Mat donkergroen, hartvormig, met diepe nerven.
Bloeiperiode	Juli tot en met augustus (soms september).
Standplaats	Halfschaduw tot schaduw; vochtige, humusrijke, vruchtbare grond.
Herkomst	Oost-Azië, met name Japan (berggebieden).
Soort gewas	Kruidachtige, overblijvende vaste plant (<i>herbaceous perennial</i>), bladplant.
Vermeerderingswijze	Deling van de wortelstok (vroeg voorjaar of herfst); zaaien.
Klimaatzone (usda-zones)	Zeer winterhard, zone 3a (tot).
Insecten	Trekt bijen aan; is zeer gevoelig voor vraat door slakken en naaktslakken.